

Instytut Pamięci Narodowej

<https://ipn.gov.pl/pl/aktualnosci/42012,Zakonczyl-sie-XII-Rajd-Szlakami-Zolnierzy-Wykletych-mjr-Jozefa-Kurasia-Orla-Ogni.html>
07.05.2024, 01:52

**Zakończył się XII Rajd Szlakami Żołnierzy
Wyklętych mjr. Józefa Kurasia „Orła”, „Ognia” w
70. rocznicę śmierci dowódcy.**

XII Rajd
Szlakami Żołnierzy Wyklętych
mjr Józefa Kurasia
„OGNIA”

GORCE 29.09. - 01.10.2017

29.09.2017 - Ostrowsko - Turbacz
30.09.2017 - Turbacz - Kudłoń - Turbacz
01.10.2017 - msza św. Kaplica Papieska
(polana Rusnakowa)
- rekonstrukcja historyczna
- uroczyste zakończenie rajdu

Komitet honorowy Rajdu:
Pani Zuzanna Kurtyka
płk Kazimierz Paulo „Skala”
(powódca 51 kompanii ZP „Błyskawica”)
Wojciech Paliwoda „Jur”
(syn mjr. Zbigniewa Paliwody „Jura”),

70 rocznica śmierci mjr Józefa Kurasia „Ognia” 1947 -2017

Zgłoszenia: Jan Dudor jand22@op.pl tel. 500822082 do 25.09.2017

W dniach od 29 września do 1 października 2017 r. odbył się XII Rajd Szlakami Żołnierzy Wyklętych mjr. Józefa Kurasia „Orła”, „Ognia”. Jego głównymi organizatorami byli: Instytut Pamięci Narodowej Oddział w Krakowie, Podhalańska Grupa Rekonstrukcji Historycznej Zgrupowania Partyzanckiego „Błyskawica”; Stowarzyszenie Odra-Niemen; Fundacja „Pamięć i Wolność” w Waksmundzie. Rajd odbył się w Gorcach z bazą w schronisku PTTK na Turbaczu. Jego uczestnicy poznawali dzieje niepodległościowego podziemia zbrojnego z lat 1945–1947 na terenie Podhala i okolic pokonując trasę ok. 34 kilometrów po szlakach na terenie Gorców i Gorczańskiego Parku Narodowego. W rajdzie wzięło udział 10 zespołów reprezentujących szkoły podstawowe, gimnazja i szkoły ponadgimnazjalne m. in. spod Wejherowa, Mszany Górnej, Olkusza, czy też Ludźmierza i Waksmund. Rajdowi towarzyszyła również przez jeden dzień młodzież z Gimnazjum im. Tadeusza Kościuszki w Nowym Targu.

Pierwszego dnia uczestnicy współzawodnictwa plutonów, które nosiły nazwy zaczerpnięte od pseudonimów żołnierzy Zgrupowania Partyzanckiego „Błyskawica” (oprócz uczniów pomorskich szkół i szkoły OO Jezuitów), uczniowie pokonali trasę oznaczoną czarnym szlakiem z Ostrowska do Schroniska PTTK na Turbaczu. Po drodze zlokalizowali miejsce ostatniej walki mjr. Józefa Kurasia „Ognia” w Ostrowsku, głąz na Księżym Wierchu ze

znakiem Polski Walczącej, czy też Kapliczkę ku czci NMP, przy której nastąpiła zmiana hasła dla patrolu. Po żmudnym marszu dotarli do sztabu partyzanckiego rozmieszczonego na terenie Bukowiny Waksmundzkiej, gdzie zostali sprawdzeni pod względem kontrwywiadowczym przez oficera Zgrupowania Partyzanckiego. Następnie zostali przeszkoleni z musztry wojskowej, pierwszej pomocy przedmedycznej i użytkowania broni maszynowej będącej na wyposażeniu oddziałów partyzanckich w okresie II wojny światowej i po jej zakończeniu. To ostatnie ćwiczenie wykonano na egzemplarzach broni wyprodukowanej współcześnie na potrzeby grup rekonstrukcyjnych. Po wypełnieniu powyższych zadań rajdowicze udali się w kierunku Turbacza, gdzie pod pomnikiem - Krzyżem Partyzanckim poświęconym majorowi Józefowi Kurasiowi „Ogniovi”, złożyli uroczystą przysięgę partyzancką. Dotarcie do schroniska nie oznaczało jednak komfortowego i bezpiecznego odpoczynku, ponieważ, jak się okazało, na terenie schroniska stacjonowała (według scenariusza) kompania NKWD z prokuratorem WPR, który zarządził „aresztowanie” uczestników rajdu. Wszyscy udali się na zasłużony spoczynek.

Następnego dnia od samego rana rozpoczęło się wysyłanie poszczególnych plutonów na trasę, która została opracowana na podstawie ustaleń historyków zajmujących się zagadnieniem Zgrupowania Partyzanckiego „Błyskawica”. Spacer uczniów po szlakach Gorceńskiego Parku Narodowego prowadził w kierunku Przełęcz Borek i Kudłonia, a następnie w kierunku Polany Stawiniec, gdzie znajdował się ostatni obóz partyzancki „Ognia”, zlikwidowany przez UBP w dniu 18 lutego 1947 r. Tam nauczyli się i wykazali się umiejętnościami taktyczno-strategicznymi walki partyzanckiej. Następnie uczestnicy rajdu wrócili doliną Kamienicy do Przełęcz Borek, skąd udali się na Turbacz do schroniska, gdzie na wszystkich czekała ciepła zupa przygotowana przez organizatorów. Uczniowie w trakcie tego dnia zapoznali się działaniami Zgrupowania „Błyskawica” oraz akcjami UBP przeciwko partyzantom. W ostatnim akcie rajdu uczniowie zmuszeni byli do podjęcia trudnej decyzji o dalszej konspiracji przeciwko władzy komunistycznej (w ramach byłej 3. Kompanii Zgrupowania Partyzanckiego „Błyskawica”, po śmierci „Ognia” działającej m. in. pod kryptonimem „Wiarusy”) lub też ujawnienia się plutonu w ramach tzw. amnestii z 22 lutego 1947 r. Dzień zakończył się wspólnym śpiewem uczestników rajdu przy ognisku piosenek partyzanckich. Scenariusz rajdu został przygotowany przez pracowników OBEN IPN w Krakowie, a wszystkie punkty, na których uczestnicy wykonywali przygotowane zadania zostały obstawione przez pracowników IPN, wolontariuszy i rekonstruktorów z GRH „Żandarmeria”, Sekcji Młodzieżowej ŚZŻAK Nowy Targ, GRH „Beskidy” oraz Klubu Historycznego im. AK w Olkuszu.

Rajd udowodnił, że obok wytrzymałości fizycznej młodzież charakteryzuje się dużą wiedzą historyczną, ostrożnością typową dla prawdziwych konspiratorów. W efekcie rywalizacji między drużynami końcowe zwycięstwo odniosła ekipa złożona z Absolwentów Gimnazjum w Waksmundzie. Drugie miejsce zajęli uczniowie Szkoły Podstawowej w Waksmundzie, a trzecie Zespół Szkół Ekonomiczno-Gastronomicznych w Tarnowie. Rywalizacja była zacięta i o miejscach w pierwszej połowie tabeli decydowały pojedyncze punkty lub nawet różnica czasowa między poszczególnymi plutonami na trasie rajdu.

Impreza zakończyła się w niedzielę uroczystym rozdaniem nagród dla każdej drużyny z udziałem Komandora Rajdu Zbigniewa Kurasia, Gości Honorowych Zuzanny Kurtyki (Prezes Stowarzyszenia Rodzin Katyń 2010) oraz Wojciecha Paliwody (syna ppłk. Zbigniewa Paliwody „Jura”). Po rozdaniu nagród rajd został oficjalnie zakończony. Na sam koniec wszyscy udali się na Rusnakową Polanę na Mszę Świętą w Kaplicy Papieskiej, a po niej zgromadzeni członkowie grup odtworzeniowych zaprezentowali wyreżyserowaną przez siebie rekonstrukcję historyczną. Zgromadzeni pasjonaci historii przedstawili publiczności, która zasiadła na zboczu polany, bezkrwawe spotkanie partyzantów mjr. Józefa Kurasia „Ognia” z patrolującym rejon Turbacza oddziałem Wojska Polskiego oraz potyczkę partyzantów z siłami MO i KBW. W ten sposób zainteresowani poznali rzadko opisywane w literaturze epizody z dziejów partyzantów „Ognia”.

Rajd został zorganizowany dzięki współdziałaniu organizatorów: Oddziału Małopolskiego Stowarzyszenia „Odra-Niemen”, Podhalańskiej Grupy Rekonstrukcji Historycznej „Błyskawica”, Oddziału IPN w Krakowie, Fundacji „Pamięć i Wolność” w Waksmundzie. Patronatem rajd objęli Jan Smarduch Wójt Gminy Nowy Targ oraz Krzysztof Faber Starosta Powiatowy w Nowym Targu.